

Bilbao Deklarasyonu

Bilbao Deklarasyonu Avrupa İnşaat Güvenliği Zirvesi 22 Kasım 2004 İnşaat Güvenlik Çeviri: Tuğçe Selin Tađmat İnşaat sağlık ve güvenlik, özellikle 1992 yılında AB tarafından bu konuda bir çerçeve oluşturması amacıyla hem yapıların inşaat edilmesi hem de kullanım süresi süresince çalışacak işçilerin sağlık ve güvenliği konusunda kabul edilen 92/57/EEC sayılı Hareket Halindeki Çalışanların Sahalarına İlişkin Direktif'in (Mobile Sites Directive) ardından Avrupa'da oldukça önemli bir konu haline geldi. Avrupa Birliği, bu arada, çalışmada alanlarında sağlık ve güvenlik konuları üzerinde çalışmaların ilerletilmesi amacıyla İspanya Bilbao'da Avrupa İş Güvenliği ve Sağlığı Ajansı'nın (European Agency for Safety and Health at Work-OSHA) kurduğu Avrupa İş Güvenliği ve Sağlığı Ajansı'nın 2004 yılı boyunca gerçekleştirdiği 'İnşaat Güvenliği' (Building in Safety) temalı kampanyaya inşaat sektörüyle ilgili farklı meslek dallarının temsil eden Avrupa kuruluşunun yanı sıra, Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE) de mimarların inşaat sahalarında sağlık ve güvenlikle ilgili sorumluluklarının araştırılması ve belirlenmesiyle ilgili olarak davet edildi. Kampanya kapsamında, Avrupa Yüksek İş Denetçileri Komitesi'nin (Senior Labour Inspectors' Committee-SLIC) de katkısıyla Avrupa'daki inşaat sahaları denetlenerek, mevcut durum, çoğunlukla ihlal edilen koğullar, yaygınlıkla görülen kazaları ve cezalandırma yöntemleri araştırılarak önemli istatistikî verilere ulaşıldı. SLIC tarafından hazırlanan kapsamlı rapor Avrupa inşaat sahalarının sağlık ve güvenlik profili kamuya duyuruldu. 22 Kasım 2004'de Bilbao'da gerçekleştirilen Avrupa İnşaat Güvenliği Zirvesi tüm Avrupa'dan sanayi temsilcilerini bir araya getirerek yeni bir dönüm noktası haline geldi. Zirve sonucunda ilan edilen Bilbao Deklarasyonu'nda, AB Hollanda Dönem Başkanlığı'nın Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı'nın yanı sıra, Avrupa Yapı Endüstrisi Federasyonu (European Construction Industry Federation-FIEC), Avrupa İnşaat ve Ahşap İşçileri Federasyonu (European Federation of Building and Woodworkers-EFBWW), Avrupa İnşaatçılar Konfederasyonu (European Builders Confederation-EBC), Avrupa Mühendislik Danışmanlığı Birlikleri Federasyonu (European Federation of Engineering Consultancy Associations-EFCA) ve Avrupa İnşaat Mühendisleri Konseyi'nin (European Council of Civil Engineers-ECCE) imzası bulunuyordu. Bilbao Deklarasyonu'nun ilanın ardından, metni imzalayan tüm taraflar üzerinde mutabık kaldıkları hedefleri takip etmek ve daha da ileriye götürmek amacıyla Avrupa İnşaat Güvenliği Forumu'nu kurdular. İlk toplantısının Mayıs 2005'te gerçekleştiren Forum'un, OSHA tarafından Haziran 2006'da düzenlenmesi planlanan İnşaat Güvenliği Zirvesi'ne önemli derecede katkıda bulunması bekleniyor. Ayrıca, güncel bir haber olarak, ACE'nin de Sağlık ve Güvenlik Çalışma Grubu kurduğunu ve mimarların bu konudaki sorumluluklarının hem mimarların hem de kamunun yararını koruyacak şekilde düzenlemek açısından oldukça etkin rol oynamayı hedeflediğini de eklemek gerekiyor. İnşaat sağlık ve güvenlik çalışmalarında işverenler, mimarlar, proje danışmanları, yöneticileri, müteahhitler ve işçiler gibi inşaat sürecinin farklı aktörlerinin tümünün sorumluluk sahibi olduğu öngörülerek, her birinin açısından zayıf kalan veya şu ana kadar dikkate alınmamış önlemleri gündeme getirmeyi hedefliyor. Bu açıdan dünün planlanmasından iş gücünün bilgilendirilmesine, iş donanımının doğru seçiminden güvenlik ve sağlık önlemleri kullanımına kadar sorumluluk alanından bahsedebiliriz. İstatistikî bilgilere göre, her yıl AB'de 1300 kişi inşaat kazalarında hayatını kaybediyor; kazalar arasında en sık yaşananın ise yüksekte düpmeye olduğu belirtiliyor. Bunu izleyen diğer kazalar, kazı açma, çarpma kazaları, kaymalar, düpmeye malzemelerden yaralanmalar, ağır yük kaldırma sonucu sakatlanmalar, özellikle dar alanlarda kaynaklanan kötü çalışma pozisyonları, iş aracı kazaları, el gereçleriyle yaralanmalar, toz teneffüs etmeden kaynaklanan hasta tehlikeli kimyasal ve biyolojik maddelere maruz kalma, su içinde, kenarında veya üzerinde çalışma, radyasyona maruz kalma ve araç-gereçlerin titreşiminden etkilenme olarak belirtiliyor. Dünya çapında, inşaat işçileri diğer işçilere oranlar üç kat daha fazla hayatlarını kaybetme, iki kat daha fazla yaralanma tehlikesiyle karşı karşıya bulunuyor. Bu kazalar bireysel zararların yanı sıra hem işveren hem de toplum geneline oldukça büyük zarar veriyor; kazalardan en çok KOBİ'ler etkileniyor. En çok tartışılan konular arasında, daha çok küçük inşaat sahalarında daha çok kaza yaşanması nedeniyle buraların daha iyi denetlenmesi gerekli kamusal projeleri olduğu kadar özel inşaat projelerine de buraların getirilmesinin gerekliliği, hem işverenler hem de teknik ekip ve işçilere eğitim verilmesi gerekliliği, kamu yararını korumak için ne tür yasal düzenlemeler yapılabileceğinin araştırılması, işverenlerin iyi teknik ekibin nasıl seçilebileceğine dair danışmanlık ve projenin ilk elde edilmesi ve işin verilmesi aşamasında sağlık ve güvenliği buraları aranması bulunuyor. Türkiye'deki çalışmalarla ilgili olarak en güncel bahsedebileceğimiz gelişme, Ocak 2004 itibarıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan AB'de 'İnşaat Güvenliği ve Sağlığı' ve Güvenliğinin İyileştirilmesi Projesi'nden (ISAG) bahsedebiliriz. Proje çerçevesinde oluşturulan çalışma grupları, araştırma, geliştirme, eğitim olanaklarının değerlendirilmesi, laboratuvar çalışmaları ve pazar analizi alanlara odaklanmakta, öte yandan AB müktesebatına uyum konusunda yasal çerçeve çalışmalarını yapmaktadır. Sağlık ve güvenlik konusunda farklı yönlerde yürüten bu kapsamlı çalışmanın arka planını çizen metinlerden biri olan Bilbao Deklarasyonu'na burada yer verirken, daha ayrıntılı bilgi için diğer ilgili metinlere giden internet bağlantılarını bilginize sunuyoruz.

- 92/57/EEC sayılı, inşaat iş sağlığı ve güvenliği konusunda AB Direktifi'ne ulaşmak ve AB Komisyonu'nda iş sağlığı ile ilgili gelişmeleri takip etmek için:

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/cha/c11120.htm>

- SLIC 2003 Avrupa İnşaat Kampanyası Raporu'na İngilizce ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/europeanconstructioncampaign.pdf>

- Bilbao Bildirgesi'nin İngilizce orijinaline ulaşmak için:

http://www.mo.org.tr/UIKDocs/bilbao_declaration.pdf

- FIEC ve EFBWW Ortak Deklarasyon metninin orijinaline ulaşmak için:

http://www.mo.org.tr/UIKDocs/FIEC_EFBWW.pdf

türlü riski önceden düþünmeye ve bunun dýþýndaki riskleri ise dikkate almaya çaðýrmaktadır. ACE, ECCE ve EFCA Avrupa’ tasarımlarının inşaat sahalarında güvenliði artırmak için atabilecekleri adımları araştırmak ve tanımlamak amacıyla en önemli aktörlerini temsil eden kuruluşlarla beraber çalışmalar yapacak ve sonuçta elde edilen bilgileri kendilerine üye olan kuruluşlara ileteceklerdir. Güvenlik ve Sağlık Performansının Toplumsal Ortaklık Sorumluluğuyla Geliştirilmesi İş güvenliği ve sağlıklı çalışma ortamı toplumsal diyalog ve anlaşmalar, inşaat alanlarında güvenlik ve sağlıkla ilgili gerçek anlamda iyileştirmeler yapılması konusunda sürekli bir sorumluluk oluşturulması için en önemli araçlardır. Bu diyalog ve anlaşmalar, bir yanda her türlü inşaat ve mühendislik etkinliklerini gerçekleştiren işverenler (KOBİ’lerden büyük inşaat gruplarına çeşitli ölçekteki inşaat şirketleri) diğer yanda inşaat işçileri olmak üzere inşaat sürecinin ana aktörleridir. Zirve, Avrupa yapılı endüstrisinin Toplumsal Ortaklığı olan Avrupa İnşaat Sanayi Federasyonu (European Construction Industry Federation-FIEC) ve Avrupa İnşaat ve Ahşap İşçileri Federasyonu (European Federation of Building and Wood Workers-EFBWW) tarafından ilan edilen Ortak Deklarasyon’un içerdiği eylemleri ve özellikle aşağıda belirtilen konuları olumlu karpılamakta ve desteklemektedir:

- Belirli alanlarda sonradan hareket haline geçmek yerine önceden önlem alınmasının ön plana çıkartılması ve özellikle mümkün durumlarda etkileri azaltacak hedeflere odaklanılması;
- Eğitimin daha geniş bir vizyonla ele alınması;
- Proje/arazi düzeyinde toplumsal ortaklarla işbirliği;
- Performansla ilgili ölçüm ve bildirim yapılmasıZirve aynı zamanda Avrupa İnşaatçılar Konfederasyonu’nun (European Builders’ Confederation-EBC) bildirisinde yer alan eylemleri de olumlu karpılamakta ve desteklemektedir. Bu bildiri aşağıda belirtilen eylemler yoluyla küçük ve orta ölçekli inşaat işletmelerinde ve inşaat işçilerinin çalışma ortamlarında güvenlik ve sağlık koşullarını iyileştirmeyi hedeflemektedir:
- Hem inşaat işçileri ve KOBİ’lerin hem de işverenlerinin güvenlik ve sağlık alanındaki yasal yükümlülükleri ve sorumlulukları konusunda daha iyi bilgilendirilmesi. EBC’ye üye olan ulusal kuruluşların kendi web sayfalarında güvenlik ve sağlık bölümlerini açmaları ve üyelerine bu konudaki bilgileri etkin bir şekilde yaymaları;
- İnisyatifler ve başarıları kanıtlanmış uygulama önerileri konusunda paylaşım ve işbirliği sağlamak amacıyla güvenlik ve sağlık uzmanlarından bir ağı oluşturulması.Hollanda Dönem Başkanlığı, 15-17 Eylül 2004’te Amsterdam’da gerçekleştirilen “İş Güvenliği ve Sağlığı Konusunda Etkin Müdahale ve Toplumsal Diyalog” başlıklı konferansa referansla bu eylemlerin gerçekleştirilmesinin önemini vurgulamaktadır.Sonraki Adımlar:Bilbao Deklarasyonu, aşağıda imzası bulunan tüm tarafları belirlenen sorumluluklar kapsamında hareket etmeye ve Haziran 2006’da Avrupa İş Güvenliği ve Sağlığı Kurumu tarafından bu zorunlulukları takip eden düzenlenecek İnşaat Güvenliği Zirvesi’ne elde ettikleri gelişmeyi ve planladıkları inisyatifleri sunmaya çağırılmaktadır.
- Bilbao, 22 Kasım 2004

Ulrich Paetzold

- Avrupa İnşaat Sanayi Federasyonu
Harrie Bijen

- Avrupa İnşaat ve Ahşap İşçileri Federasyonu
J. Antonio Calvo Delgado

- Avrupa İnşaatçılar Konfederasyonu
Pablo Bueno Tomás

- Avrupa Mühendislik Danışmanlığı Birlikleri Federasyonu
John Graby

- Avrupa Mimarlar Konseyi
Diana Maxwell

- Avrupa İnşaat Mühendisleri Konseyi
Henk Schrama

- Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı
AB Hollanda Dönem Başkanlığı